

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

Spolu na cestě životem

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
SPOLU NA CESTĚ ŽIVOTEM

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	6
3	Podmínky vzdělávání.....	11
3.1	Věcné podmínky	11
3.2	Životospráva.....	11
3.3	Psychosociální podmínky	12
3.4	Organizace chodu.....	13
3.5	Řízení mateřské školy.....	14
3.6	Personální a pedagogické zajištění	15
3.7	Spoluúčast rodičů.....	16
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	16
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	17
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	18
4	Organizace vzdělávání.....	19
5	Charakteristika vzdělávacího programu	22
5.1	Zaměření školy	22
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	23
5.3	Metody a formy vzdělávání	23
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	24
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	26
6	Vzdělávací obsah.....	28
6.1	Integrované bloky	28
6.1.1	Barevný podzim	28
6.1.2	Kouzelná zima	40
6.1.3	Jaro ťuká na vrátka.....	54
6.1.4	Léto, cos nám přineslo?	72
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	79
6.3	Dílčí projekty a programy.....	80
7	Systém evaluace.....	82

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Spolu na cestě životem

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Sluníčko, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Školní 349, Sulice - Želivec, 25168

KONTAKTY:

e-mail: reditelka@msslunicko.eu ,

web: www.msslunicko.eu

REDIZO: 691002088

IČO: 72086173

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Václava Kunická

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Alena Kopáčová, zástupkyně ředitelky, Šárka Vávrová, vedoucí učitelka a tým MŠ Sluníčko

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Sulice

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Sulická čp. 150

Sulice 251 68

KONTAKTY:

Ing. Petr Čuřík, starosta obce

tel.: 724 192 177

email: curik@obecsulice.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2021 do 1. 9. 2024

ČÍSLO JEDNACÍ: č. j.: 411/2021

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 30. 8. 2021

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 26. 8. 2021

.....
ředitel školy

Mgr. Václava Kunická

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 190

Počet tříd: 8

Počet pracovníků: 35

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Charakteristika Mateřské školy Sluníčko

Mateřská škola Sluníčko se nachází v krásném přírodním prostředí v obci Želivec, stranou od frekventované silnice zvané „stará benešovská“, s velmi dobrou dopravní dostupností z Prahy. Želivec je jedna z osad Obce Sulice. Dalšími jsou již zmíněné Sulice, Hlubočinka a Nechánice. Škola jednou stranou svých pozemků sousedí s rodinnými domy, druhou stranou nově postavenou Základní školou Sulice, se kterou jsme navázali vstřícnou a kreativní spolupráci např. tím, že využíváme pravidelně tělocvičnu ke sportovním a pohybovým aktivitám s dětmi. Z jižní strany Obec Sulice postupně buduje nádherný lesopark se vzrostlými stromy a malým rybníčkem, který vyprojektoval známý přírodovědec RNDr. Václav Větvíčka, český botanik, popularizátor vědy a spisovatel. Dětem se tak naskýtá nejen nádherný výhled do zeleně, ale i úžasná oblast k rozvoji environmentální výchovy podporující přirozené zkoumání, objevování, experimentování a kladné a nenásilné rozvíjení vztahu k přírodě. Kolem naší školy též prochází cesta pro pěší směrem na Kostelec u Křížků, kterou často využíváme s dětmi k pěším výletům, když navštěvujeme jednu ze svých partnerských školek a to MŠ v Kostelci u Křížků nebo při předvánočních návštěvách kostela a rotundy sv. Martina v téže obci. Při pohybu po obci i mimo ní uplatňujeme prvky dopravní výchovy, využíváme reflexní vesty a často také navštěvujeme klidnější části obce k nejrůznějším hrám, průzkumům, pozorováním. Na Mandavě, nové části obce, se též nachází malý soukromý statek, takže s dětmi velmi často chodíme na procházky a sledujeme koníky na pastvě.

V nedaleké blízkosti školy se také obdivujeme rozmanité přírodě, bohaté na různé ekosystémy - najdeme zde jehličnaté a listnaté lesíky, remízky, pole, louky, mokřad a dva malé rybníčky. U školy poletují i různé druhy ptactva. Z tohoto důvodu jsme pro názvy našich tříd vybrali zvířátka z louky- Mravenečci, Motýlci, Včeličky a Berušky.

Charakteristika Lesní mateřské školy

Lesní mateřská škola Pampeliška zahájila svou činnost v září 2018. Je tedy mladším sourozencem

Sluníčka, ale jen o 7 let. LMŠ se nachází na kraji obecní části Hlubočinka, stranou od veškerých silnic pro motorová vozidla, na klidném a příjemném místě a v těsné blízkosti dětského sportoviště, které je rozděleno na malé, asfaltové s velikostí 20x40 metrů a větší, travnaté, na kterém již tradičně pořádá Obec Sulice velké množství kulturních a sportovních akcí, např. Oslavy Dne dětí a Drakiádu, nedaleko louky a krásného lesoparku, který obec udržuje dle požadavků odborné poradenské firmy a obecního smíšeného lesa s názvy jeho částí V dubí, Sulický Vrchánov, Bukovnice a s rozlohou o několika hektarech. Les s velkou hustotou vysázených stromů je úžasný prostor k poznávání a objevování přírody a rozvíjení vztahu dětí k přírodě. Děti poznávají různé druhy stromů, zjišťují, co to znamená, když se řekne, že „Lesy jsou plíce planety Země“ a že „V lese prší dvakrát“, co to jsou vegetační patra, jak voní les a jaká zvířátka zde žijí. Proto jsme pro názvy tříd v LMŠ vybrali zvířátka z lesa – Medvíďata a Lištičky.

Charakteristika Mateřské školy Pampeliška

Mateřská škola Pampeliška byla postavena z dotace za neuvěřitelné 3 měsíce a zkolaudována v prosinci roku 2019. Jako třetí sourozenec je tedy nejmladší a zahájil svou činnost 1. 9. 2020. Školka se nachází v areálu LMŠ, na jejím druhém konci velké zahrady, oddělené plůtkem. Dvě třídy převzaly původní pojmenování oddělení z LMŠ – Veverky a Ježečci. Věkové složení tříd bude heterogenní – věkově smíšené, od 3 do 6 – 7 let, s maximální kapacitou 24 dětí na třídu. Do Pampelišky mohou docházet děti od 3 let, ne mladší. Ve smíšených třídách vznikají přirozené skupinky dětí, a to nejen podle věku, ale i podle individuálních schopností a podle formujících se osobností jednotlivých dětí. Společně si ve třídě hrají, tvoří a z nabídky činností si během dne vybírají. Mají možnost si postupně vyzkoušet roli mladšího a později staršího kamaráda, což je pro řadu dětí nová zkušenost, kterou z rodiny neznají. Heterogenní třída umožňuje mladším dětem učit se od starších a starším získávat prosociální zkušenosti v kontaktu s menšími dětmi – mohou je učit, pomáhat jim a naučit se respektu.

Hlavním cílem bude seznamovat děti s přírodou, obohatit výuku a podnětné prostředí o možnosti vyrábění z přírodnin, rozvíjet slovní zásobu i fyzickou zdatnost dětí. Různorodé a motivačně zvolené činnosti, budou vycházet z třídního vzdělávacího programu a vždy budou přizpůsobeny věku dětí.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola Sluníčko je čtyřtřídním předškolním zařízením s kapacitou pro 112 dětí ve věku zpravidla od 3 do 6 (7) let, nejdříve však pro děti od 2 let, s celodenním provozem, poskytujícím komplexní péči, tzn. výchovnou, vzdělávací, sociální a poradenskou. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné.

1. TŘÍDA MRAVENEČCI - modrý pavilon

2. TŘÍDA MOTÝLCI - oranžový pavilon
3. TŘÍDA VČELIČKY - zelený pavilon
4. TŘÍDA BERUŠKY - žlutý pavilon

Mateřská škola se rozkládá ve čtyřech přízemních, samostatných, stavebně oddělených objektech, kdy každý pavilon může fungovat zcela sám, nezávisle na ostatních, neboť má vlastní výdejnu stravy, přívod vody, plynový kotel apod. Pavilony jsou rozlišeny barevně pro lepší (a veselou) orientaci dětí. Nejvzdálenější pavilon je modrý, druhý oranžový, třetí zelený a první pavilon, který je zároveň i plotem, je žlutý. Na tomto žlutém podkladu krásně svítí a současně vítá děti a jejich rodiče Sluníčko s hrochem, logo naší mateřské školy. V každém pavilonu najdeme prostornou a světlou třídu a jídelnu, která navazuje na prostory výdejny. Výdejna je členěna a vybavena tak, aby splňovala všechny požadavky a normy pro výdej, úschovu a zpracování potravin a pokrmů. Každá třída má své samostatné hygienické zázemí, prostornou šatnu, venkovní toaletu a sklad hraček. V každé budově se dále nachází kanceláře (v modrém pavilonu spisovna, v oranžovém kancelář paní hospodářky, v zeleném pavilonu místnost s keramickou pecí a ve žlutém pavilonu ředitelna a prádelna), místnost pro technické zázemí školky (prostor pana údržbáře k opravám), místnosti pro sběr a ukládání špinavého i čistého prádla, hygienické zázemí pro personál, který tvoří pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci. Pan údržbář se stará o všechna pracoviště MŠ.

Rozsáhlá zahrada je koncipována jako dětské dopravní hřiště a proto jsou cestičky pro malé cyklisty vydlážděné zámkovou dlažbou. Před žlutým pavilonem v zahradě stojí vánoční stromek-jedlička a před modrým pavilonem javor. Celý areál školy je oplocen, vede z něj však několik branek. Ta nejdůležitější nás spojuje s novým areálem Základní školy Sulice. Po předběžné domluvě s p. ředitelkou budeme i v letošním roce využívat s našimi dětmi tělocvičnu. Další osazování zahrady keři, okrasnými rostlinami a vzrostlými stromy probíhalo během školního roku 2011/2012 za spolupráce rodičů a zahradního architekta. Zahrada mateřské školy je dostatečně velká pro nejrůznější aktivity a zaznamenala od otevření provozu školy velkých změn. Za minulé období jsme zasázely několik nových stromů, byly založeny tři zelené stavby – vrbové teepee, vrbové igloo a vrbový tunel, vše především na podporu příznivého prostředí pro děti vytvořením stinných míst. Zahrada je využívána především ke sportovním a pohybovým činnostem, k polytechnickému a environmentálnímu vzdělávání, ale samozřejmě i k dalším aktivitám. V loňském roce jsme začali naši zahradu více proměňovat v přírodní učebnu, přemýšleli jsme, jak na zahradu přilákat hmyz. Společnou brigádou s rodiči i prarodiči jsme vysázeli mnoho nových ovocných i okrasných keřů, vyrobili nové cvičné záhonky pro děti, instalovali hmyzí domečky, proutěné budky. V plánu máme ještě vybudovat hmatovou stezku, kompost a zachytávat dešťovou vodu v sudech. Zažádali jsme o grant v Nadaci partnerství, chtěli bychom vysázet další listnaté stromy na naší školní zahradě.

Stín pro děti zajišťují i dřevěné stavby - zahradní altán a pergola.

Mateřská škola Pampeliška

V nové budově školky jsou dvě třídy, s maximální možnou kapacitou 48 dětí, vybavené moderním

nábytkem přizpůsobeným věku dětí. U Ježečků převládá žlutá barva, u Veverek oranžová a nábytek je poskládaný do dětmi oblíbených herních koutků. Pro děti jsou volně přístupné poličky se šuplíky, kde jsou hračky, didaktický materiál, knížky, hry a stavebnice.

K polytechnické výchově je ve třídě dřevěný ponk s nástroji. Stěny třídy Ježečků jsou zdobeny malbou zvířátek z lesa a louky.

Zahrada:

MŠ je umístěna na kraji obce Hlubočinka, mimo veškerý dopravní ruch a s krásným výhledem na kopcovité Brdy a vysílač Cukrák. Bezpečně oplocená zahrada přímo sousedí s hřištěm a je v dosahu lesa. Na zahradě děti mohou využívat dvě velká pískoviště, kolotoče, trampolínu, průlezk, houpačky, pružinová houpadla, dřevěnou kladinu a ohniště. V malém zahradním domku jsou uložena kola, odrážedla, badmintonové pátky, míče, kočárek, hokejky. Postupně vznikají bylinkové a zeleninové záhonky, které budeme průběžně k dalšímu využití rozšiřovat. Pro korely je zde voliéra, králíci a morčata mají krásnou králíkárnou. Děti mají možnost se se zvířátky pomazlit, každý den se o ně starají, krmí je a vyměňují vodu. Máme v plánu vybudovat hmatový chodník z přírodnin, velký hmyzí dům, ještěrkovník i ježčí domek. Postupně chceme zasadit nové stromy a stavbu z vrbového proutí.

Lesní mateřská škola

Dále o LMŠ:

Za lesní mateřskou školu se považuje mateřská škola, ve které vzdělávání probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou, ze zákona č. 561/2004, § 34 odst. 9.

Areál LMŠ tvoří oplocený svažitý pozemek rozdělený na dvě části, část s dřevěnými herními prvky a část přírodní zahrady, o rozloze pozemku téměř 3000 m².

LMŠ se nachází na kraji obecní části Hlubočinka, stranou od veškerých silnic pro motorová vozidla, na klidném a příjemném místě, nedaleko přírodních lokalit. Les s velkou hustotou vysázených stromů je úžasný prostor k poznávání a objevování přírody a rozvíjení vztahu dětí k přírodě. Děti poznávají různé druhy stromů, zjišťují, co to znamená, když se řekne, že „Lesy jsou plíce planety Země“ a že „V lese prší dvakrát“, co to jsou vegetační patra, jak voní les a jaká zvířátka zde žijí. P

Dětem se nabízí i další přírodní učebny pod širým nebem s velkým množstvím různých druhů ekosystémů (přírodních i umělých) – louka, strouha, potok, údolí. Nedaleko LMŠ se nachází velké množství lesních cestiček, některé vedou údolím Sulického potoka do Psár, do Horních i Dolních Jirčan, ke Štědříku, některé kolem chatové osady, kde mohou děti pozorovat rostlinky, keře, květiny. Když se děti vydají na delší výpravu či přírodovědnou expedici mohou se ocitnout u Záhořanského potoka, který jako pravostranný přítok Vltavy nabízí dětem přímý kontakt s některými druhy vodních živočichů. V docházkové vzdálenosti děti mohou pozorovat slepičky a kozičky ve venkovním areálu drobného zvířectva u obchodního centra ABC Sulice.

Dopravní dostupnost školy:

Na obě pracoviště mateřské školy se lze dostat MHD. Od autobusové zastávky na Želivci je to jen několik málo minut do MŠ Sluníčko, z autobusové zastávky na Hlubočince se do MŠ Pampeliška a Lesní MŠ pěšky dostaneme za cca 10 minut. Lze využít několik možných tras, za 1. přes starou Hlubočinku a vilovou zástavbu nebo za 2. kolem nákupního centra a restaurace a z druhé strany zástavbou rodinných domků. Pěší mohou využít velkou síť chodníků, řidiči motorových vozidel opravené asfaltové cesty. V plánu je propojení cestou přes pole a louky mezi jednotlivými školkami, které prozatím chybí.

Informace z historie školy:

Vesnice Sulice patří administrativně pod okres Praha východ a náleží pod Středočeský kraj. Příslušnou obcí s rozšířenou působností je město Říčany. Obec Sulice se rozkládá asi 23 kilometrů jihovýchodně od centra Prahy a 11 kilometrů jihozápadně od města Říčany. Sulice se dále dělí na čtyři části, konkrétně to jsou: Hlubočinka, Nechánice, Sulice a Želivec.

Sulice leží v průměrné výšce 445 metrů nad mořem. První zmínku o obci nalezneme v historických pramenech v roce 1282. Celková katastrální plocha obce je 988 ha, z toho orná půda zabírá 49 procent. Jedna třetina obce je zalesněná.

Mateřská škola Sluníčko zahájila svou činnost 1. září 2011. Celý kolektiv se snažil všemi silami od nuly vybudovat příjemné a inspirující prostředí, v každé třídě, nejen co se týká vybavení, uspořádání a výzdoby, ale hlavně vzájemnou spoluprací, vstřícnou komunikací a empatickým přístupem k dětem. Od 1. 4. 2015 funguje MŠ dle paragrafu 34 odst. 8 školského zákona č. 56/2004 Sb. v platném znění, v podobě tzv. firemní MŠ. V době svého vzniku byl o úplně nově postavenou školu velký zájem ze strany rodičů, protože poptávka v našem kraji převyšovala nabídku, což trvá dodnes.

O názvu školy jsme měli jasno od začátku, stejně tak s názvy jednotlivých tříd jsme dlouho neotáleli. Pět let škola fungovala v příjemném, kreativním prostředí na straně jedné, ale zároveň v rodinném a vstřícném na straně druhé. Šestý rok byl trochu organizačně náročnější, protože v sousední základní škole bylo pro nás zřízeno detašované pracoviště - 5. třída Žabičky, které fungovalo pouze jeden školní rok. Mělo to i své výhody, byla nám hodně často k dispozici tělocvična, což jsme využívali k velkému nadšení našich dětí. V letošním roce sousední základní škola vstupuje do 6. roku svého fungování. S roky přibýly i třídy, rozrůstající školu s 9 ročníky řídí pan ředitel. Zájemců o naši školu přibývá, a protože se paní ředitelka s nadšením vrhla do studia školního koordinátora EVVO (environmentální výchova, osvěta a vzdělávání) a environmentální výchova patří k jedné z našich profilací, nastává vhodná doba k aktivnějšímu probouzení a budování vztahu dětí k přírodě, k živým tvorům, rozvíjení přírodovědného a ochránářského vnímání světa, k rozvoji znalostí a emočního prožívání přírody. Od 28. 9. 2018 funguje detašované pracoviště, jako první svého druhu u školy zřízené obcí, Lesní mateřská škola na Hlubočince.

Hlavní myšlenkou lesních mateřských škol (LMŠ) je vyjít s dětmi ven a trávit tam s nimi co nejvíc času. LMŠ tak využívají přírodu jako moudrou učitelku k nenásilnému rozvoji dětí po všech stránkách, které jsou potřeba – fyzické, psychické i sociální. Pro nás velká výzva, pro děti přirozené prostředí ke hře a navazování kontaktů.

Společně vstupujeme do dalšího roku své edukační činnosti zahájením fungování nově vzniklé Mateřské školy Pampeliška na Hlubočince, s nadšením a elánem a mnoha nápady, jak podpořit naši společnou VIZI!

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola a její budovy, v Lesní MŠ karavany, mají dostatečně velké prostory, které plně vyhovují příslušným předpisům. Jednotlivé třídy jsou uspořádány tak, aby co nejlépe vyhovovaly nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Veškeré zařízení je uzpůsobeno antropometrickým požadavkům, odpovídá počtu dětí, je bezpečné a zdravotně nezávadné, s platnou revizí, estetické. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno. Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby byly dobře vidět a děti si je mohly samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení a osvojily si pravidla pro jejich užívání. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům. Je pravidelně dětmi obměňováno. Děti se samy podílí na výzdobě interiéru školy, dětské práce jsou přístupné rodičům a mohou je kdykoliv shlédnout. Na budovy mateřských škol navazuje bezprostředně velká zahrada, která umožňuje volný pohyb dětí i další aktivity např. péče o záhonky, hmatové chodníky, využití vrbových staveb, herní prvky. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů- např. čistotu, teplotu, vlhkost vzduchu, osvětlení, světlo a stín, hluchost, alergizující či jedovaté látky a rostliny apod.

Dlouhodobé úkoly:

1. Sledovat využívání vybavení ve třídách a na základě analýzy neustále vybavovat třídy potřebnými hračkami, pomůckami a dalším vybavením - průběžně
2. Ve spolupráci se zřizovatelem, rodiči a sponzory dále pokračovat na zvelebování a vybavování školní zahrady - neustále
3. Vybavit (obnovit) školu v oblasti ICT dle finančních možností – 1. čtvrtletí

3.2 Životospráva

Poskytujeme dětem vyváženou a plnohodnotnou stravu v podobě pestrého a zdravého jídelníčku. Snažíme se o důsledné dodržování celodenního pitného režimu a co nejrozmanitější nápojové menu. Dodržujeme intervaly mezi pokrmy a děti do jídla nenutíme. Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který se flexibilně přizpůsobuje potřebám dětí a aktuální situaci v každé třídě. Děti jsou každý den a dostatečně dlouho venku, dle aktuální kvality ovzduší. Jedenkrát týdně realizujeme delší vycházku, do vzdálenějšího místa v obci. Často také půlíme heterogenní třídy, mladší děti a starší děti absolvují odlišně dlouhý pěší výlet. Děti mají dostatek volného pohybu jak

ve třídě, tak na zahradě. K pravidelným denním činnostem patří i ranní cvičení, kdy děti využívají různé druhy náradí a náčiní. Odpočinek je pro nás přirozenou součástí dne. Nenutíme děti spát, ale učíme je odpočívat. Polední klid dodržujeme ve všech třídách, respektujeme jinou délku potřeby spánku u dětí, nabízíme jim různé klidové činnosti. Učitelé vytváří ve třídě prostředí tolerance, pohody a partnerství - jsou dětem příkladem – dodržují zásady zdravého životního stylu.

Dlouhodobé úkoly:

1. Snaha o další zkvalitňování jídelníčku – postupná analýza současných podmínek i možností a zavádění nových zdravých jídel a bio potravin ve spolupráci s dětmi, rodiči, pedagogickým i provozním personálem - průběžně
2. Sledování a případné zavádění nových možností, aktivit, trendů v oblasti sportovních, pohybových a tělesných aktivit, péče o tělo, společenského chování a etikety - průběžně

3.3 Psychosociální podmínky

Smyslem naší práce je vytvářet ve školách přátelské, tolerantní, laskavé a láskyplné prostředí, do kterého se děti i dospělí rádi vrací, protože se zde cítí šťastni, v pohodě, spokojeně a bezpečně. Nasloucháme jeden druhému, srozumitelně komunikujeme. Postupná adaptace na začátku nového školního roku. Rodiče mohou zůstat ve třídě dle individuálních potřeb dítěte, mohou navštěvovat školu již před nástupem na několik hodin dopoledne a odpoledne poslední týden v srpnu. Učitelé dbají na individuální a vývojové zvláštnosti, specifika u dětí, rovnocenné postavení. Výchovně vzdělávací působení přizpůsobují kognitivním podmínkám, sociálním a emocionálním potřebám dětí, zbytečně nespěchají, ponechávají dětem dostatek času. Učitelé dbají na rovnocenné postavení dětí, děti nejsou zesměšňovány, podporovány v nezdravé soutěživosti, podceňovány, negativně hodnoceny. PRAVIDLA SOUŽITÍ, která si děti tvoří na začátku školního roku vyvažují svobodná rozhodnutí a volnost- kdy si splní zadání a cíle týdne, kdy budou cvičit - děti si je samy znázorňují, vedle toho respektují daný řád. Aktivní nabídka s pravidly. Vytváříme ve školách přátelské, tolerantní, laskavé a láskyplné prostředí, do kterého se děti i dospělí rádi vrací, protože se zde cítí šťastni, v pohodě, spokojeně a bezpečně. Učitel pomáhá dětem ve vybudování a posilování zdravého pocitu sebevědomí, sebedůvěry, komunikace s dětmi je vstřícná, empatická, podporující a naslouchající. Děti nepřetěžujeme, nenutíme. Ptáme se dětí: Co bychom mohli dělat? Široká vzdělávací nabídka - děti si vybírají podle svého zájmu, děti nejsou nuceny do aktivit. Používáme formativní hodnocení dětí a vedeme děti k sebehodnocení. Děti si samy vybírají cesty k řešení. Učitel počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte, poskytuje dítěti pozitivní zpětnou vazbu, vyhýbá se negaci, nechválí paušálně. Nasloucháme jeden druhému, srozumitelně komunikujeme, respektujeme se navzájem a víme, že každé dítě vychází z jiného rodinného zázemí. Prostředí našich školek působí díky přístupu učitelů a ostatních zaměstnanců

důvěryhodně a spolehlivě. Učitel předchází projevům šikany a jiným sociálně patologickým jevům, mezi dospělými a dětmi panují vztahy založené na vzájemné důvěře, ohleduplnosti, zdvořilosti, pomoci a podpoře.

Dlouhodobé úkoly - denní:

1. pedagogové vytváří ve třídě prostředí tolerance, pohody a partnerství- jsou dětem příkladem - kolegyně na třídě spolu vstřícně komunikují, smysluplně spolupracují, stejně tak celý kolektiv Mateřské školy Sluníčko.
2. pedagogové zbytečně nespěchají, ponechávají dětem dostatek času a prostoru, děti mají možnost volby
3. aktivity a činnosti dětí jsou vhodně motivovány, podporovány kladným hodnocením, uznáním
4. děti nejsou zesměšňovány, podporovány v nezdravé soutěživosti, podceňovány, negativně hodnoceny
5. všichni pracují na vytváření prostředí plné pohody a radosti z prožitého dne

3.4 Organizace chodu

Denní řád je pružný, reflektuje momentální potřeby dětí. Děti si vybírají od příchodu do MŠ mezi činnostmi a mezi nimi libovolně přecházejí. Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelé svůj čas v plném rozsahu věnují dětem a jejich edukaci. Organizují činnosti tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a experimentování. Děti nacházejí v prostředí mateřské školy potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. V MŠ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim při vstupu dítěte do mateřské školy. Výjimečně frontální, převážně skupinové a nepřímě řízené, děti samy rozhodují o výběru činností. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, mohou ji kdykoliv dokončit nebo v ní později pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp. Děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách, jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Pokud mají děti potřebu, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Plánování činností v mateřské škole vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro realizaci všech plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky - věcné vybavení prostředí je dostatečné a

kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas. Kapacita škol není nikdy překračována. Slučování tříd z důvodů snížení počtu učitelek /nemoc/ je využíváno minimálně, pouze pokud není jiná možnost.

Dlouhodobé úkoly - denně, průběžně:

1. učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání,
2. každodenně se zařazují řízené zdravotně preventivní pohybové chvíle,
3. stanovené počty ve třídách nejsou překračovány, spojování tříd je maximálně omezeno,
4. dbát na vyváženost mezi činnostmi spontánními a řízenými,
5. dětem umožnit potřebné zázemí, klid, bezpečí, ale i soukromí, pokud ho vyžadují,
6. poskytovat dostatek času a prostoru pro spontánní hru- možnost v ní pokračovat,
7. podněcovat především k vlastní aktivitě, experimentování,
8. neuspěchávat činnosti, pracovat svým tempem, vyvarovat se přeorganizovanosti,
9. využívat všech forem činností a střídat je: individuální, skupinové, frontální.

3.5 Řízení mateřské školy

Organizační řád a směrnice ředitele školy vymezují jasná pravidla a kompetence zaměstnanců školy. Velký důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, respektování profesní odlišnosti a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství. Ve škole je zaveden funkční informační systém. Pro pedagogické pracovníky jsou v režimu školy zařazeny pravidelné operativní porady každé pondělí, pro provozní zaměstnankyně dle potřeb školy. Pedagogické rady jsou nastaveny 1x za dva měsíce. Ředitelka vytváří prostor pro spoluúčast při řízení pro všechny zaměstnance, názor a myšlenka každého zaměstnance je přijímána, všichni mají spolurozhodující hlas, všichni se podílí na dění v mateřské škole – revize školního vzděl. programu. Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně hodnotí jednotlivé dílčí úspěchy a tím motivuje ke kvalitě vykonávané práce. Na spolupráci s rodiči se opět podílí všechny zaměstnankyně větší či menší měrou, dle záměru plánovaných akcí. Zákonní zástupci dětí mají možnost podílet se na dění. Jsou včas a pravidelně informováni o aktivitách školy, o prospívání jejich dítěte. Plánování pedagogické práce a chodu MŠ je založené na předchozí analýze a využívá zpětnou vazbu od všech účastníků vzdělávacího procesu v MŠ - využití Kritérií podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání (kriteriální rámec) ČŠI . Tvorba ŠVP PV je výsledkem celého týmu školy, včetně provozních zaměstnanců, vychází z podrobné analýzy a výstupů evaluačních nástrojů. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se základní školou, s organizacemi v místě mateřské školy, s logopedem, s partnerskými mateřskými školami, se SDH, s Policií ČR.

Úkol - pravidelně, denně :

- zlepšit týmovou práci a komunikaci mezi zaměstnanci všech pracovišť

- **Dlouhodobé úkoly - průběžně :**

1. Hledat nové možnosti komunikace a spolupráce se zaměstnanci školy, se zřizovatelem, rodiči, sponzory, zájmovými spolky a charitativními projekty.
2. Motivovat zaměstnance k vnímání týmové spolupráce jako nezbytné podmínky pro naplnění cílů ŠVP PV a společnému naplňování úkolů a filozofie ŠVP PV
3. Vést všechny pracovníky k uvědomění si myšlenky, že o tom jak se bude dítě v mateřské škole cítit, rozhodují vztahy všech, kteří se na jeho vzdělávání podílejí.
4. Společně naplňovat stanovené cíle a filosofii ŠVP PV, profesní rozvoj pedagogů vnímat jako nedílnou součást.

vnímat týmovou práci jako nezbytnou podmínku pro naplnění cílů ŠVP P

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci pracující v mateřské škole mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují. Pravidla fungování týmu - celý pedagogický sbor funguje (pracuje a komunikuje) na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Pedagogičtí pracovníci využívají různé formy DVPP, jejich vzdělávání je cílené a tematicky zaměřené, vychází z evaluační a hospitační činnosti ředitelky školy, z analýzy potřeb realizace kvalitní vzdělávací činnosti a požadavků pracovníků. Ředitelka maximálně podporuje profesionalizaci celého týmu včetně sebe, reaguje na požadavky a vývoj současné společnosti. Pedagogové využívají různé formy DVPP, jejich vzdělávání je cílené a tematicky zaměřené, vychází z evaluační a hospitační činnosti. Rozvrh přímé pedagogické práce učitelů je řešen rovnoměrným rozvržením, kdy je zajištěno pravidelné střídání ranní a odpolední směny při přímé výchovně vzdělávací činnosti u dětí tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče všem dětem. Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně v rozsahu dvou a půl hodiny. Zaměstnanci jednájí, pracují a chovají se profesionálním způsobem při všech činnostech během dne, při spolupráci s rodiči a ostatními partnery. Specializace zaměstnanců (logopedické asistentky, školní koordinátor EVVO) je využita při hlavní výuce i v doplňkových programech. Další specializované služby, ke kterým pedagog není kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

Úkoly - průběžně

1. aktivně vyhledávat a v praxi uplatňovat nové přístupy, metody, formy práce s dětmi
2. častěji využívat nefinanční motivaci zaměstnanců jako je pochvala, zlepšení pracovních podmínek aj.

3. k osobnímu a profesnímu růstu využívat seminářů a dalších forem vzdělávání, dále také sdílení zkušeností, studium odborné literatury i vzájemných hospitací

4. zajišťovat podmínky pro inkluzivní vzdělávání

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči pracujeme na vybudování partnerského vztahu, založeném na oboustranné spolupráci, důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, respektu a ochotě. Naším záměrem je navázat úzkou spolupráci s rodinou a sledovat potřeby jednotlivých dětí, rodin. Na podporu dobré spolupráce, komunikace, řešení vzniklých problémů, či námětů pro zkvalitnění všech podmínek vzdělávání je vytvořena „rada rodičů“, kteří se schází 2-3-x do roka a spoluúčastní se tak na životě a chodu celé školy. Učitelé pravidelně informují zákonné zástupce o prospívání a individuálních pokrocích jejich dítěte, domlouvají se s nimi na společném postupu při jeho další edukaci. Zaměstnanci chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost ve svěřených záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně a taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Varují se poskytování nevyžádaných rad. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu, je k dispozici rodičům v otázkách péče o dítě, poskytuje poradenský servis a osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělání předškolních dětí.

Úkol - pravidelně, průběžně:

- pracovat na vybudování partnerského vztahu, založeném na oboustranné spolupráci, důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, respektu a ochotě- SPOKOJENÉ A ŠŤASTNÉ DÍTĚ JE NÁŠ SPOLEČNÝ ZÁJEM!
- sledovat potřeby jednotlivých dětí, rodin,
- pravidelně poskytovat informace,
- podporovat rodinnou výchovu, osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělání,
- jednat empaticky, taktně, ohleduplně,
- CHRÁNIT SOUKROMÍ RODINY- zachovávat diskrétnost o svěřených vnitřních záležitostech,

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

S ohledem na potřeby dítěte se SVP je prostředí mateřské školy maximálně bezpečné, je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí lidských zdrojů. V mateřské škole má každé dítě se SVP k dispozici potřebné kompenzační pomůcky, ať už technické, či didaktické. Speciálně pedagogická péče zajišťuje osvojení specifických dovedností v úrovni

odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky odpovídající věku dítěte a stupni postižení. Při vzdělávání dětí se SVP spolupracuje naše MŠ s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení a dalších institucí, které nabízí podporu v péči o děti se SVP. Škola má určeného pedagoga, pracovníka, který zajišťuje komunikaci s odborníky. Snížení počtu dětí ve třídě je v souladu s právními předpisy. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je při vzdělávání přítomen asistent pedagoga. Je nastaven vhodný komunikační systém - denní reflexe vzdělávání dítěte probíhá prostřednictvím Logopedického deníku.

Úkoly - denně, průběžně:

- profesionalizace pedagogického týmu je podpořena vzděláváním v této oblasti, možností samostudia a sdílením zkušeností s jinými školami
- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

MŠ vytváří takové podmínky, které umožní rozvíjet talent každého nadaného dítěte. Děti mají k dispozici a volnému užití - hudební nástroje, výtvarný materiál, polytechnické náčiní, EVVO pomůcky - mikroskopy, pomůcky vyrobené na základě MT podle Hejného. MŠ má dostatek pomůcek a materiálů, knih a encyklopedií pro rozvoj kognitivních schopností. Děti dostávají úkoly navíc. Jsou tzv. pomocníkem paní učitelky. Vzdělávání dětí probíhá na základě pravidelné diagnostiky schopností a dovedností dětí a následné stimulace a rozvoji potenciálu v různých druzích nadání.. Při vzdělávání nadaných dětí jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky s možnostmi samostatné práce s náročným zadáním. Pedagogové usilují o další profesní růst prohlubováním své kvalifikace v oblasti vzdělávání nadaných dětí. Podporují zvědavost, hledání vlastních cest a způsobů řešení, povzbuzují ke kladení otázek, ke tvořivosti, kombinačním schopnostem a originalitě. Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dětí, s odborníky ze školského poradenského zařízení a s dalšími zájmovými a vzdělávacími institucemi.

ÚKOLY- průběžně:

- jako školka spolupracující s Mensou vyhledávat děti nadané, zajišťovat adekvátní edukaci a průběžně vzdělávat pedagogy v rámci DVPP
- využívat moderní metody a formy výuky - důraz na aktivizační metody, zahrnutí metod kooperativního učení, vedení k samostatnosti; rozvoj kritického myšlení, kreativních metod výuky; důraz na praktickou využitelnost poznatků.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídě jsou pro zajištění bezpečnosti zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty, jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček. Upřednostňujeme heterogenní třídy. Využíváme individualizované úkoly na základě diagnostiky. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dvouletého dítěte. Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný a dřívější odpočinek). Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Mateřská škola vytváří podmínky při používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty - plyšáček na spaní. Vzdělávací činnosti dvouletých dětí jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Úkoly - denně, průběžně:

1. Na základě analýzy potřeb a možností vybavit třídy dalšími pomůckami a hračkami pro děti raného věku.
2. Další vzdělávání všech pedagogických pracovníků v oblasti specifik práce s dvouletými dětmi i dětmi se SVP.
3. Pro zajištění osobní hygieny dětí vybavit třídu potřebnými pomůckami - přebalovací podložka, nášlapný koš atd.
4. Zajištění kvalitní péče o dvouleté děti - stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

V **MŠ Sluníčko** předškolní vzdělávání probíhá ve čtyřech třídách. Každá třída je umístěna v samostatném pavilonu, barevně rozlišeném, nezávisle fungujícím na ostatních pavilonech.

V **MŠ Pampeliška** se děti vzdělávají ve 2 třídách, které mají společnou chodbu a zároveň šatnu pro děti.

V **Lesní MŠ** se předškolní vzdělávání uskutečňuje ve dvou třídách.

Rozdělení dětí do tříd je heterogenní. Ve smíšených třídách vznikají přirozené skupinky dětí, a to nejen podle věku, ale i podle individuálních schopností a podle formujících se osobností jednotlivých dětí. Společně si ve třídě hrají, tvoří a z nabídky činností si během dne vybírají. Smíšené třídy jsou výhodné také pro některé sourozence, kde mladším pomáhá starší sourozenec při postupné adaptaci a dává mu podporu při separaci od rodičů.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č.

14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd - Upřednostňujeme třídy heterogenní.

Pokud situace umožňuje, je přihlíženo k přáním rodičů, umístit sourozence a kamarády do jedné třídy, na konkrétní místo poskytovaného vzdělávání.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Souběžné působení učitelů využíváme při zajištění individualizace vzdělávání a při dopoledních činnostech, kdy probíhá:

- řízené činnosti a pobyt dětí v přírodě – individuální a skupinové činnosti často venku, většina řízených činností se otáčí kolem našich tradic a soužití dětí s koloběhem v přírodě a kolem vnitřního etického, sociálního a estetického vývoje
- výtvarné, pracovní, hudební a dramatizující činnosti
- pohybové, psychomotorické, kontaktní hry a dopravní výchova
- hry pro rozvoj rozumových, sociálních a fyzických znalostí a dovedností dětí
- hry podporující rozvoj tvořivosti, řeči, matematických představ
- hry podporující rozvoj prostorové orientace, paměti, logického myšlení

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Zřizovatel může určit mateřskou školu nebo její odloučené pracoviště ke vzdělávání dětí zaměstnanců zřizovatele nebo jiného zaměstnavatele.

O přijetí do této mateřské školy nebo odloučeného pracoviště rozhoduje ředitel na základě kritérií stanovených zřizovatelem.

Kritéria pro přijímání do mateřské školy se zveřejňují předem, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Má-li být dítě individuálně vzděláváno převážnou část školního roku, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit

povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat

a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,

b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,

c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Ředitelka mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být vzděláváno. Tyto oblasti vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen RV PPP) a ze Školního vzdělávacího programu: „Jaro, léto, podzim, zima, kalendář nám ve Sluníčku připomíná“. Ředitelka doporučí další dokumenty zákonným zástupcům: Konkretizované očekávané výstupy (příloha RV PPP) a Desatero pro rodiče. Všechny tyto dokumenty lze nalézt na webových stránkách mateřské školy v záložce Dokumenty – Obecné dokumenty <http://www.msslunicko.eu/o-skolce/dokumenty/>. Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Způsob ověření Zákonný zástupce založí dítěti Portfolio dítěte, které bude obsahovat výtvarné práce, fotografie činností, seznam přečtené literatury a jiné zajímavé podklady např. vstupenky, při ověření předloží ředitelce.

Termín ověření stanovila ředitelka na každou 3. středu v měsíci listopadu daného školního roku a náhradní termín na každou 2. středu v měsíci prosinec daného školního roku, pokud nebude termín zákonným zástupcům vyhovovat, lze dohodnout s ředitelkou individuálně termín jiný. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Mateřská škola má jasně formulovanou vizi a realistickou strategii rozvoje, které pedagogové sdílejí a naplňují.

VIZE ŠKOLY : Vizí našich škol je umožnit dětem prožít šťastné a aktivní dětství s vytvořením pohodového a kamarádkého prostředí plného empatie, porozumění, lásky, respektu a tolerance. Probouzet a rozvíjet u dětí vztah k přírodě, schopnost přírodu vnímat, prožívat, zkoumat, chápat v její pestrosti, propojenosti, uvědomovat si problémy, s kterými se příroda potýká, i hledat cesty, jak jí pomoci. Navazovat na rodinnou výchovu a rozvíjet samostatné, zdravě sebevědomé děti, připravené pro úspěšné zahájení školní docházky.

PROFILACE ŠKOLY:

- 1.) výchova ke zdravému životnímu stylu k pohybovým a sportovním aktivitám
- 2.) environmentální výchova a péče o blízké životní prostředí

1.) Pohyb je jednou z nejdůležitějších biologických potřeb dítěte, s jasným přirozeným efektem na zdraví, tělesnou i psychickou zdatnost. Pohyb pro zdraví = pohyb s radostí. Je zde také významný sociální aspekt, rozvíjí se kamarádství, smysl pro fair-play, děti se lépe učí vyrovnat se s prohrou a neúspěchem. Právě v předškolním věku si dítě vytváří na sport a pohyb vůbec významné návyky. Víme také, že předškolní věk je i období rozhodující pro naučení se a přijetí celoživotních zásad zdravé výživy. Na formování preferencí má zásadní vliv životní styl rodiny, prostředí školky, vliv sdělovacích prostředků.

2.) Naše školky se nacházejí na vesnici, mají blízko k přírodě, k přirozenému pohybu v ní, proto se může zaměřit na zdravý životní styl, na vybudování a posilování kladného vztahu dětí k rostlinkám a zvířátkům, vůbec ke všemu živému, ale i neživému. Zejména v péči o sebe sama, uvědoměním si, co je zdravé pro tělo, zapojením do projektu Recyklohraní, tříděním odpadu ve škole do barevných nádob, jmenováním energetické hlídky, péčí o zahradu, sázením kytiček, pletím, pozorováním a krmením ptáčků v krmítku, každodenním pobytem v přírodě, péčí o zvířátka v akváriu a teráriu, ale i o sebe samé, tím vším chceme působit na naše děti a jejich rodiče, aby si uvědomovali, že všichni jsme součástí světa a musíme se naučit odpovědnosti za své chování k životnímu prostředí a pečovat o něj!

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

VZDĚLÁVACÍ CÍLE A ZÁMĚRY:

1. rozvíjíme děti všestranně. Chceme, aby dítě na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny, a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně čekají.
2. rozvíjíme a podporujeme samostatnost dítěte, rozvíjíme zdravé sebevědomí, klademe základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, učíme je zdravému životnímu stylu, uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání, a to vše společnou cestou s rodiči.
3. ve vzdělávání upřednostňujeme smyslové vnímání jako základ veškerého přirozeného poznávání, podporu přirozeného pohybu v přírodě s uvědoměním si důležitosti její ochrany. Maximálně podporujeme rozvoj komunikativních dovedností.
4. chceme, aby se všechny děti cítily bezpečně, zažívaly pocity úspěchu, respektujeme jejich jedinečnost, jejich možnosti, jejich individualitu.
5. nabízíme příležitosti pro děti nadané a podporujeme jejich rozvoj.
6. chceme, aby u nás byly děti šťastné a spokojené, a aby v péči o ně byla společně s rodiči vytvořena cesta spolupráce, vzájemné důvěry a otevřenosti.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Didakticky cílené individuální, spontánní, nepřímé řízené a řízené činnosti vedené učitelkou probíhají v průběhu celého dne, vycházejí ze zájmu a potřeb dětí.

Dbáme na vyváženost spontánních i řízených aktivit, organizací činností tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a experimentování.

Od příchodu dětí do MŠ probíhají individuální a skupinové činnosti dětí, podle zájmu.

Např. individuální - logopedická prevence.

Frontální aktivity využíváme ke společným rituálům, sdílení, při komunitním a reflektivním kruhu.

Metody vzdělávání:

- komunikativní kruh

- projektová výuka
- místně zakotvené učení
- rozhovory s pamětníky
- vycházky, výlety, smyslové hry
- výpravy za poznáním, přírodovědné expedice, naučné stezky
- prožitkové a kooperativní učení hrou
- simulační hry
- spontánní sociální učení
- učení prostřednictvím tvořivé dramatiky
- využívání aktuálních situací
- řešení problémů
- vytváření prostoru ke spontánní, interaktivní, kooperativní a námětové hře dětí
- využívání přírodního prostředí a materiálů
- badatelsky orientované vyučování
- objevování, pokusy, experimentování
- pozorování
- péče o zahradu
- vyhledávání pozitivních x negativních vlivů v krajině, nalézat řešení
- jazykové chvílky s WATTS ENGLISH
- využívání alternativních metod výuky např. netradiční výuka matematiky podle Hejného a metody Mensa NTC Learning – rozvoj nadání a intelektu, nejen nadaných dětí
- podporujeme pregramotnosti – matematickou, čtenářskou, polytechnickou, digitální, rozvoj jazykových schopností podle Elkonina

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Pravidla, průběh tvorby a vyhodnocování PLPP

Na začátku každého školního roku probíhá pedagogická diagnostika každé třídy. Pokud dojde ke zjištění, že v kolektivu je dítě, které na základě své výrazné jinakosti potřebuje úpravu podmínek, organizace či metod ve vzdělávání, přistupuje třídní učitelka k vytváření plánu pedagogické podpory.

Následuje:

- konzultace se všemi pedagogy, kdo se podílí na vzdělávání dítěte, případně dochází k úpravám dle dohody celého týmu, aby byla podpora pro dítě funkční
- rodič je seznámen s připravenou podporou pro dítě, tedy s PLPP
- po třech měsících dochází k hodnocení funkčnosti podpůrných opatření nastavených v PLLP, pokud jsou výsledky vzdělávání dítěte uspokojivé a nastavená podpora dítěti pomáhá v potřebném rozsahu, pokračuje se ve vzdělávání v tomto režimu
- v případě, že podpora nestačí, zákonnému zástupci je doporučena návštěva školského poradenského zařízení

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Pravidla, průběh tvorby a vyhodnocování IVP

IVP škola vypracovává v okamžiku, kdy je v rámci doporučení Školským poradenským zařízením jako podpůrné opatření.

Postupové kroky jsou následující:

- zákonný zástupce dává písemný souhlas s poskytováním podpůrných opatření, tedy i IVP
- zákonný zástupce žádá ředitelství školy o vzdělávání dítěte dle IVP
- třídní učitelka vypracovává IVP, konzultuje s pedagogy, případně asistentem pedagoga
- s připraveným IVP seznamuje třídní učitelka všechny pedagogy, kteří se podílejí na vzdělávání dítěte a zákonné zástupce
- IVP je odeslán k hodnocení a vyjádření souhlasu školskému poradenskému zařízení
- IVP je evaluován dle případných potřeb při vzdělávání dítěte, nejméně 1x ročně

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Naše škola reaguje na případné potřeby a požadavky rodičovské veřejnosti a plně respektuje děti se SVP. Prvním krokem před přijetím k předškolnímu vzdělávání je stanovení diagnózy odborným lékařem a možná příprava vytvoření podmínek pro daný typ speciální péče. V této oblasti opět úzce spolupracujeme s příslušnými SPC. Naše škola má i vytvořeny podmínky pro intenzivní logopedickou prevenci vlastními pedagogy, kteří jsou absolventy logopedických kurzů. V případě potřeby konzultujeme s dalšími odborníky.

Zodpovědné osoby:

Škola má určeného pedagogického pracovníka, který zajišťuje komunikaci s odborníky v této oblasti a zároveň odbornou podporu pedagogům, kteří tyto děti vzdělávají.

Profesionalizace pedagogického týmu je podpořena vzděláváním v této oblasti, možnostmi samostudia a sdílením zkušeností s jinými školami.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Oblasti předmětů speciálně pedagogické péče

- řečová výchova,
- rozvoj grafomotorických dovedností,
- rozvoj vizuálně percepčních dovedností,
- zdravotní tělesná výchova,
- nácvik sociální komunikace,
- zraková stimulace,
- bazální stimulace u žáků s mentálním postižením,
- práce s optickými pomůckami

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

- Ve třídě jsou pro zajištění bezpečnosti znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Péče o děti od dvou do tří let je organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Barevný podzim

Název integrovaného bloku	Barevný podzim
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>První integrovaný blok začíná adaptací do společenství ostatních dětí (u nejmenších) a socializací dětí předškolního věku v MŠ (seznamování dětí s režimem, tvorba a posilování pravidel školy a slušného, bezpečného chování v MŠ, na školní zahradě i mimo areál MŠ, poznáváním všeho nového, tedy prostředí školy, třídy, školní zahrady, nových kamarádů a ostatních dospělých). Jde o vytvoření podmínek, které napomohou k tomu, aby zde děti získaly své místo, cítily se jistě a bezpečně a byly se schopné dobře orientovat a navazovat vztahy s ostatními. Dále je to učení se základům sebeobsluhy. Jsou zařazena témata, která se týkají ochrany zdraví, zdravého stravování a podpory aktivního pohybu. Rozlišujeme dopravní prostředky, poznáváme dopravní značky a situace. Pozorujeme změny v přírodě na podzim – sklizeň ovoce a zeleniny (sušení křížal, moštování jablek, pečení štrůdlů či jiné dobroty z podzimních plodin sklizeň všeho, co příroda přinesla, pozorujeme lidi a stroje, které nám pomáhají). Učíme se vnímat přírodu všemi smysly, vytváříme si k ní pozitivní postoje, pozorujeme barvy podzimu. Procházíme si tradice naší země se Sv. Václavem i Sv. Martinem. Zařazena je i vzpomínka na členy rodiny (živé i zemřelé), na život a vztahy v rodině. Povídáme si s dětmi, jaká jsou různá povolání, co kdo dělá a co k tomu potřebuje, proč lidé chodí do práce. Rozvíjíme pocit sounáležitosti dětí s živou přírodou a schopnosti vážit si života ve všech jeho formách.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Adaptace, pravidla / Rodina a kamarádi / Dopravní prostředky / Drak, vítr / Sv. Václav 28. 9. / Den zvířat / Ovoce a zelenina a sklizeň na poli / Stromy na podzim / Halloween, dušičky / Sv. Martin a posvícení / Povolání, řemesla / Změny počasí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
	poznávání pravidel společenského soužití a	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>zároveň s ohledem na druhé</p> <p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
<p>odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p> <p>rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání</p> <p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p> <p>vytváření elementárního povědomí o širším</p>	<p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
		porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
	osvojení si elementárních poznatků,	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	<p>péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p> <p>přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p>
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p>
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	<p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou,</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a	vytváření zdravých životních návyků a postojů	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	jako základů zdravého životního stylu	tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího) chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
	rozvoj společenského i estetického vkusu	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	uvědomění si vlastního těla

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
	poznávání jiných kultur	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		kompromisy, řešit konflikt dohodou
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	vytváření základů pro práci s informacemi	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
	rozvoj kooperativních dovedností	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		spolupracovat s ostatními
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>tomto společenství prostředí pohody</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p>
<p>dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)</p>	<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p> <p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p> <p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p> <p>rozvoj kooperativních dovedností</p> <p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>spolupracovat s ostatními</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole	

6.1.2 Kouzelná zima

Název integrovaného bloku	Kouzelná zima
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>V adventním čase se zaměřujeme na předvánoční a vánoční tradice a zvyky, přípravu na Vánoce, posilování citů, zvědavosti a radosti z obdarování, poslouchání a zpívání koled. Všechny činnosti směřují k přípravě na tyto svátky, objasnění původu tradice, všímání si způsobů či rozdílů udržování tradic v rodině či světě. Vytváříme v dětech citové vazby ke svým blízkým, udržujeme tradice, kouzla vánočních svátků (advent, sv. Barbora, Mikuláš, Lucie, vánoční zvyky). Nechybí ani pečení vánočního cukroví, zdobení stromečku v MŠ apod.</p> <p>Přibližujeme si charakteristické znaky zimy a projevy počasí, vlastnosti sněhu a ledu (výlety do přírody, hledání lesních zvířátek podle stop, pokusy s ledem, sněhem).</p> <p>Pomáháme volně žijícím zvířatům a jejich obživě během zimního období (krmení ptáků, vánoční stromek pro zvěř a ptactvo).</p>

Název integrovaného bloku	Kouzelná zima
	<p>Věnujeme se zimním radovánkám, bobování, seznamujeme se se zimními sporty. Probouzíme zájem o péči o své zdraví a učíme se předcházet nemocem a úrazům. Víme, že sport, zdravá strava, otužování jsou prospěšné pro naše zdraví. Děti se učí znát pravidla čistoty, hygieny, stolování - proč je nutné je dodržovat. Poznáváme lékařské povolání, abychom věděli, že nám pomáhá - učíme děti nebát se lékaře.</p> <p>Slunce, Měsíc, hvězdy, planety jsou předmětem činností k přiblížení těchto pojmů.</p> <p>V rámci zapojení do projektu „Celé Česko čte dětem“ probíhá týden čtení. Ten nabídne mnoho nevěšedních aktivit jako je například čtení pohádek z řad babiček, dědečků apod. Po ukončení projektu budeme i nadále věnovat pozornost aktivitám podporující předčtenářskou gramotnost.</p> <p>Veselíme se v masopustním období, tvoříme masky a kostýmy.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>Tradice – Mikuláš a čert / Příroda a zvířátka v zimě / Vánoční tradice / Vánoce a rodina / Nový rok a Tři králové / Sněhuláček panáček / Eskymáci, Antarktida / Zimní sporty / Lékař, tělo a zdraví / Příroda, živly, pokusy / Vesmír a planety / Valentýn 14. 2. a senioři / Masopust</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>zachovávat správné držení těla</p>
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	<p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p>
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	<p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	dítětem apod. chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		dodržovat herní pravidla
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	rozvoj schopnosti sebeovládání	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	rozvoj společenského i estetického vkusu	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte vsímat si změn a dění v nejbližším okolí
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	uvědomění si vlastního těla	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	poznávání jiných kultur	<p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
		pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj a užívání všech smyslů	<p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami zachovávat správné držení těla
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	problémů, tvořivého sebevyjádření)	pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách utvořit jednoduchý rým
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		domluvit se slovy i gesty, improvizovat
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je	rozvoj a užívání všech smyslů	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
		uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
otevřené aktuálnímu dění		(zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)		
rozvoj společenského i estetického vkusu	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte vsímat si změn a dění v nejbližším okolí
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chuť, vnímat hmatem apod.)
	vytváření základů pro práci s informacemi	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	takto chovají) vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami zachovávat správné držení těla
	rozvoj schopnosti sebeovládání	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
	rozvoj kooperativních dovedností pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	spolupracovat s ostatními dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) domluvit se slovy i gesty, improvizovat správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
	poznávání jiných kultur	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí,	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	v němž dítě žije	přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)

6.1.3 Jaro ťuká na vrátka

Název integrovaného bloku	Jaro ťuká na vrátka
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Již název tématu vypovídá o probuzení přírody, ale zároveň i nás, po zdánlivém zimním odpočinku. Především sama příroda přichystá řadu pozorování a činností, které s ní souvisí. Bude námětem pro rozmanité výtvarné techniky, pro práci s různými druhy materiálů, barvou i přírodninami. Řada činností bude přenášena ven, zahrada nabídne činnosti spojené s pohybem, pozorováním a experimentováním. Poslech zvuků v přírodě, hry na badatele a ochranáře, vnímání změn počasí, přinese celkový environmentální rozvoj dítěte. V rámci oslav Dne Země se zaměříme na ochranu prostředí, ve kterém žijeme (recyklace, třídění odpadu, čištění okolí). To vše bude probíhat ve společenství jednotlivých tříd, přinese potřebu nových společných pravidel, bude potřeba respektovat jeden druhého a současně se učit jeden druhému pomoci a uvědomit si jeho potřebu spolupráce. Slunce, Měsíc, hvězdy budou předmětem činností k přiblížení těchto pojmů. Pro tento integrovaný blok bude maximálně využita příroda v okolí mateřské školy a zahrada školy. Velikonoční tradice, výstavka a společné dílny s rodiči a dětmi budou oslavou svátků velikonočních. Svátek matek přinese mnoho zážitků a bude dobrou inspirací pro podtéma „rodina“ a vše, co souvisí (rodiče, jejich profese, sourozenci, prarodiče, chování, poznání vlastní identity, vzájemné vztahy a tolerance). Budeme poznávat naše vesnice, blízké okolí, hl. město Prahu - řeku, potok, náměstí, kulturní památky, muzea, navštívíme divadlo, historické památky.

Název integrovaného bloku	Jaro Źuká na vrátka
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Námořníci, pirátí; MDŽ 8.3., Morana; Měsíc knihy – knížka, bajky, zápis do školy; Ponožkový den 21.3., Den vody 22.3.; Mezinárodní den ptactva 1.4.; Jarní květiny; Velikonoce; Den Země 22.4.; Čarodějnice; Den matek (druhá květnová neděle); Mládáta, domácí zvířata; Světový den včel 20.5. - hmyz; Město, vesnice, zahrada;

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení poznat některá písmena a číslice, popř. slova
	rozvoj kooperativních dovedností	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
	rozvoj společenského i estetického vkusu	všimát si změn a dění v nejbližším okolí pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení poznat některá písmena a číslice, popř. slova
	ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj a užívání všech smyslů osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	<p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	<p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej		nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat,	uvědomění si vlastního těla	zachovávat správné držení těla

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
řídít a vyhodnocovat	vytváření základů pro práci s informacemi	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit	
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	spolupracovat s ostatními uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je	
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)	
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)	
	uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	uvědomění si vlastního těla	zachovávat správné držení těla
		posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému		spolupracovat s ostatními uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		stejná práva druhým a respektovat je
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	<p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p>
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p>
	řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
		zorganizovat hru
	získání relativní citové samostatnosti	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
	rozvoj kooperativních dovedností	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj společenského i estetického vkusu	<p>uposlechnout pokyn apod.)</p> <p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p>
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	<p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p> <p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p>
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	<p>záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	<p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření	<p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě,</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
	zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	hrát fair vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)	
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) všímat si změn a dění v nejbližším okolí mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte	
	ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
		osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení	
	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno	
	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným	
	poznat napsané své jméno	
	sledovat očima zleva doprava	
	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení	
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho	
	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.	
rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé	
uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)		
vytvoření povědomí o mezilidských	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	morálních hodnotách	<p>tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p> <p>vytváření základů pro práci s informacemi</p> <p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)	
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně	
	se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
		získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být	vytváření zdravých životních návyků a	všímat si změn a dění v nejbližším okolí mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	postojů jako základů zdravého životního stylu	aktivního pohybu a zdravé výživy ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naucit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
	rozvoj kooperativních dovedností	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	vytvoření povědomí o vlastní souměřitelnosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
sí uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	<p>vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu</p> <p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p> <p>zorganizovat hru</p>
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	<p>osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě</p> <p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p> <p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zkušeností k učení poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným poznat napsané své jméno sledovat očima zleva doprava vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

6.1.4 Léto, cos nám přineslo?

Název integrovaného bloku	Léto, cos nám přineslo?
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Povídáme si o naší planetě, životě na ní v různých světadílech, kde je náš domov, naše vesnice, země, o cizích zemích a proč máme domov rádi. Rozšiřujeme si poznatky o své zemi a existenci jiných zemí národů a kultur. Den dětí nám připomíná, že svět je plný různých dětí. Loučíme se s našimi kamarády odcházejícími do školy.</p> <p>Seznamujeme se s ročním obdobím létem – počasí, příroda, přírodní jevy, oblečení. Povídáme si o letních radovánkách, o prázdninách. Upozorňujeme na nebezpečí, která na nás číhají v době prázdnin u vody a ve volné přírodě, jak se chránit před úrazy, co nám hrozí ve vodě, co budeme dělat s odřeným kolenem a proč nám včela dala žihadlo. Příroda, počasí, slunce, bouřka, rostliny a jejich plody, zvířata jsou předmětem různých pohybových, výtvarných, pracovních, pěveckých činností.</p> <p>Činnosti jsou přenášeny ven na zahradu školy nebo do přírody. Stromy, zvířata a jejich mláďata, lesní plody jsou předmětem pozorování nebo motivem pro činnosti z nich vyplývající. Zařazujeme hry s dopravní tematikou, výlety do přírody a nechybí ani společné aktivity s rodiči.</p> <p>S dinosaury uspokojujeme touhu dětí po informacích z doby dávné, tajuplné, z doby umožňující snít a fantazírovat. Zvířata ze ZOO jsou oblíbené téma, děti si neustále rozšiřují své vědomosti o nich.</p> <p>K letním aktivitám patří i indiánské léto, tvoření a sportovní hry. Malé předškoláky hry na indiány velice baví a jsou dobrým prostředkem ke spoluutváření dětské osobnosti.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	MDD / Den otevření studánek 31. 5. / Cestování a léto / Den otců, polytechnika – práce, nářadí / Zoo a exotická zvířata / Dinosauri / Zahradní slavnost / Indiáni / Slunce a léto / Rozloučení s létem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
komunikuje v běžných situacích bez zábran a	osvojení si věku přiměřených praktických	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	dovedností	přizpůsobit jej podle pokynu mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	domluvit se slovy i gesty, improvizovat učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
	chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj a užívání všech smyslů

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	poznat některá písmena a číslice, popř. slova
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	vytvoření povědomí o vlastní souměřitelnosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	domluvit se slovy i gesty, improvizovat učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	chápat slovní vtip a humor
	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
	rozvoj společenského i estetického vkusu	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
	se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	uvědomění si vlastního těla
získání relativní citové samostatnosti		rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	druhým lidem	
	poznávání jiných kultur	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	rozhodovat o svých činnostech
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací programy tříd jsou dalším rozpracováním školního vzdělávacího programu. Integrované bloky a příslušná témata jsou závazná, z nich pedagogové tvoří podtémata ve svých třídních vzdělávacích programech, a to podle potřeb, specifík třídy, situace, plánovaných společných akcí s druhou třídou, dle aktuálních podmínek, např. počasí atd.

Pedagogové TVP neustále dotváří a doplňují a reagují tak pružně na aktuální změnu stavu ve třídě, zájmy a náladu dětí a tomu přizpůsobují činnosti, formy a metody, kterými naplňují vzdělávací záměry a cíle. Hlavními zásadami je variabilita, vyváženost a prolínání činností, individuální přístup, dostatek času, prostoru, pomůcek, kreativita, nápaditost, nenásilné přechody.

Pedagogové též pracují se stanovenými cíli a záměry. Na základě evaluační činnosti či nových nečekaných situací mohou zařadit cíl, který není součástí daného integrovaného bloku. Vlastní práce probíhá tak, že je zvoleno týdenní podtéma z integrovaného bloku, který je souběžný s ročním obdobím. V Třídním vzdělávacím programu jsou pak rozpracovány formy a metody, kterými jsou plněny dílčí cíle ze vzdělávacích oblastí, vzdělávací nabídka, očekávané výstupy.

TVP nabízí možnost dalšího rozpracování, součástí vzdělávacího obsahu jsou evaluační činnosti, které přinášejí vyhodnocování průběhových kompetencí, podmínek vzdělávání, rozborů vzdělávacího procesu jako celku. Při práci s cíli jednotlivých IB, které pedagogové specifikují a konkretizují, používají „Metodiku na podporu individualizace ve vzdělávání“, která napomáhá k transformaci do potřebné vzdělávací úrovně. Pedagogové mohou taktéž zařadit jakýkoliv z cílů z RVPPV, který není součástí daného IB, ale jeho potřeba vyvstane na základě běžné evaluační činnosti, či na základě nových nečekaných situací. Ke konkretizaci a následné evaluaci průběhových kompetencí pak využívají KONKRETIZOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY RVP PV.

Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd vymezují specifika těchto tříd, jsou dalším rozpracováním školního vzdělávacího programu, upřesňují některé obecné formulace, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití jednotlivých skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek jednotlivých tříd, volby metod a postupů evaluačního procesu a další potřebná specifika pro tu kterou třídu, jako je režimové uspořádání dané třídy, spolupráci s rodinou apod.

Do vzdělávacího obsahu TVP mohou pedagogové libovolně zařazovat dle vyhodnocení a potřeb další projekty, které budou vnímat jako důležité z pohledu podpory vzdělávání. U předškolních dětí bude zařazen projekt „Škola hrou s Kuliferdou“, který cílí na podporu všech gramotností před vstupem do ZŠ a podporu dovedností nutných pro úspěšné zvládnutí počátků čtení psaní a počítání.

TVP je přílohou ŠVP PV.

6.3 Dílčí projekty a programy

Dílčí projekt - LOGOPEDICKÁ PREVENCE V NAŠÍ MŠ

PODPORA LOGOPEDICKÉ PREVENCE

Koncem předškolního období má být dítě schopno souvisle, správně a srozumitelně se vyjadřovat a dorozumívat se s dětmi i dospělými. Proto je důležité, jak v rodině, tak i v mateřské škole, věnovat náležitou pozornost celkovému rozvoji komunikativních dovedností, dále rozvoji sluchových dovedností i zrakového vnímání a paměti a nesmíme opomíjet péči o správnou výslovnost a výraznost řeči. Společně usilujeme o to, aby děti dosáhly před vstupem do základní školy správné výslovnosti všech hlásek, dokázaly plynule vyprávět a bez větších obtíží komunikovaly s vrstevníky i dospělými.

Cíl - CELKOVÝ ROZVOJ KOMUNIKATIVNÍCH DOVEDNOSTÍ DĚTÍ A INTENZIVNÍ LOGOPEDICKOU PREVENČÍ PODPOŘIT JEJICH SPRÁVNOU VÝSLOVNOST

Jaké postupové cesty volíme?

1) Na začátku školního roku provede speciální pedagog Mgr. P. Novotná, na základě písemného souhlasu rodičů, vyšetření dětí - depistáž, na které bude rodičům přihlášených a vyšetřených dětí sděleno, zda jejich dítě vzhledem k dosaženému věku potřebuje logopedickou intervenci.

2) Pedagogové s certifikátem logopedického asistenta budou, na základě spolupráce a vedení p. logopedky výše, individuálně procvičovat problematické hlásky, zaznamenávat vývojovou úroveň řeči každého dítěte a vyhodnocovat jeho stávající úroveň. Frekvence konzultací rodič - dítě - logoped je zpočátku jedenkrát týdně, posléze jednou za měsíc. Četnost procvičování ve školce bude nastaveno dle možné kapacity paní asistentek. Jedenkrát týdně proběhne i konzultace p. logopedkou a asistentkami, aby byly aktualizovány informace o vývoji řeči konkrétního dítěte.

3) Rozhodnou o dalších doporučeních, která budou směřovat k podpoře předčtenářské gramotnosti, tedy dobrému rozvoji komunikativních dovedností se správnou výslovností.

Dětem, **u kterých probíhá vývoj standardním způsobem**, a nepotřebují významnější péči, pedagogové budou nabízet v rámci naplnění stanovených cílů během celého dne činnosti podporující rozvoj řeči. Budou k tomu využívat nově vytvořená jazyková centra.

Formou hry budou děti plnit různé úkoly, kde procvičí fonematický sluch, postřeh, rozvíjí slovní zásobu, zrakovou orientaci a další důležité schopnosti a dovednosti.

Děti využijí různé deskové hry, logopedické kartičky, logopedické pexeso, při dechových cvičeních děti zkoušejí foukat do peříčka, brčkem do vody, do magického balónku.

Pedagogové využijí maňáska, který děti provede při logopedických cvičeních, má totiž pohyblivá mluvidla i jazyk. Motivuje děti po celý den v rozmanitých činnostech. Logopedická zrcadla pomáhají při artikulačních cvičeních, umožňují dobrou nápodobu.

Pedagogové dětem nabídnou možnost práce s grafickými a pracovními listy.

Další možností pedagogů je využití interaktivní tabule, kde jsou pro děti připraveny výukové programy zaměřené na tuto oblast.

Celkový vývoj komunikativních dovedností a diagnostiku řeči pedagogové budou zaznamenávat individuálně do vývojových portfolií každého dítěte.

Práci s dětmi, které budou potřebovat intenzivní logopedickou podporu, zajistí logopedičtí asistenti v častějším časovém režimu za pomoci a spolupráce s rodinou. Nabídneme doporučení pro logopedická cvičení, materiály z našich logopedických databank, odbornou literaturu a praktické předvedení potřebných logopedických cvičení.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
1. Koncepce a rámec školy	<p>1.1 Mateřská škola má jasně formulovanou vizi a realistickou strategii rozvoje, které pedagogové sdílejí a naplňují</p> <p>1.2 Mateřská škola má vzdělávací program (ŠVP), který vychází z vize a strategie školy a je v souladu s kurikulárními dokumenty (RVP); jeho cíle jsou srozumitelné pro pedagogy i rodiče</p> <p>1.3 Mateřská škola funguje podle jasných pravidel umožňujících konstruktivní komunikaci všech aktérů (vedení, pedagogové, rodiče) a jejich participaci na chodu školy</p> <p>1.4 Mateřská škola je vstřícné a bezpečné místo pro děti, jejich rodiče i pedagogy</p> <p>1.5 Mateřská škola spolupracuje s vnějšími partnery - rodiče a zřizovatel</p>	<p>1.1 analýza dokumentů, swot analýza, pedagogická rada, vzájemné hospitace, hospitace, dotazník</p> <p>1.2 rozbor školní dokumentace, konzultace učitelek, pedagogická rada, swot analýza, dotazník spokojenosti pro rodiče - on-line, hodnocení integrovaných bloků</p> <p>1.3 pedagogické rady, provozní porady, třídní schůzky, konzultační hodiny, dotazník spokojenosti pro rodiče, hodnocení kultury školy</p> <p>1.4 pozorování, kontroly a hodnocení materiálních podmínek, psychohyg. zásad, spr. životosprávy, dodržování bezpečn. pravidel, pedagogická rada, konzultace, dotazník, swot analýza, Portfolio - zdravá abeceda</p> <p>1.5 konzultace, Rada rodičů – společné schůzky, ankety, dotazník, Portfolio aktivit a Návštěva v MŠ – rozhovory, účast na jednání zastupitelstva obce, na jednání s p. starostou- prezentace školy, konzultace</p>	<p>1.1 1x ročně na konci školního roku</p> <p>1.2 1x ročně na konci školního roku, 4x ročně po ukončení IB</p> <p>1.3 průběžně, neustále</p> <p>1.4 průběžně, neustále, zápisy v TVP a 1x ročně písemně vyhodnocení</p> <p>1.5 Ankety- 1x za rok a dle potřeby, Dotazník – 1x za 3 roky a průběžně dle potřeb</p>	<p>1.1 ředitelka a tým mateřské školy</p> <p>1.2 ředitelka a učitelé mateřské školy</p> <p>1.3 ředitelka a učitelé mateřské školy</p> <p>1.4 ředitelka a zaměstnanci mateřské školy</p> <p>1.5 ředitelka, zástupkyně a vedoucí učitelka</p>

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
2. Pedagogické vedení školy	<p>2.1 Vedení školy efektivně řídí, pravidelně monitoruje a vyhodnocuje práci školy a přijímá účinná opatření</p> <p>2.2 Vedení školy aktivně vytváří zdravé školní klima - pečuje o vztahy mezi pedagogy, dětmi i vzájemné vztahy mezi pedagogy a dětmi a jejich rodiči a o vzájemnou spolupráci všech aktérů</p> <p>2.3 Vedení školy cíleně pečuje o naplnění relevantních potřeb každého pedagoga a jeho profesní rozvoj, vytváří podmínky pro výměnu pedagogických zkušeností s dalšími školami a účinně podporuje začínající pedagogy</p> <p>2.4 Vedení školy usiluje o optimální materiální podmínky vzdělávání a pečuje o jejich účelné využívání</p> <p>2.5 Vedení školy klade důraz na vlastní profesní rozvoj</p>	<p>2.1 dokumentace školy (švp, plán práce, školní akční plán, plán hospitací a pedagogických rad, sešit kontrol s opatřeními atd.), pedagogické rady, diskuze, zápisy v TK, evaluace, sebehodnotící dotazník učitele</p> <p>2.2 třídní schůzky, konzultační hodiny, pedagogické rady, diskuze, rozhovory se zaměstnanci, swot analýza</p> <p>2.3 neformální setkávání, brainstorming, rady, diskuze, rozhovory, Portfolio pedagoga a Plán osobního rozvoje, sdílení s jinými MŠ dle plánu, Plán a manuál začínajícího učitele + pozice uvádějícího učitele, na konci roku Hodnotící rozhovor</p> <p>2.4 pozorování, dotazník, pedagog. rada, konzultace</p> <p>2.5 plán profesního rozvoje - celoživotní sebevzdělávání, sdílení s kolegyněmi ředitelkami, vzájemné sdílení s učiteli mateřské školy</p>	<p>2.1 denně , týdně - každé pondělí operativní pedagog. rada po ranní službě učitelů, 1x za 2 měs. rada, 1x ročně dotazník</p> <p>2.2 3x ročně schůzky s rodiči, 1x za 2 měs. rady, 1x ročně analýza</p> <p>2.3 průběžně, pravidelně, dle plánu, 1x ročně rozhovor</p> <p>2.4 dle potřeby průběžně</p> <p>2.5 průběžně, i dle aktuální</p>	<p>2. 1 ředitelka a zástupkyně školy, vedoucí učitelka</p> <p>2.2 ředitelka a zástupkyně školy, vedoucí učitelka</p> <p>2.3 ředitelka a zástupkyně školy, vedoucí učitelka</p> <p>2.4 ředitelka a zástupkyně školy, vedoucí učitelka</p> <p>2.5 ředitelka školy</p>

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
			potřeby	
3. Kvalita pedagogického sboru	<p>3.1 Pedagogové jsou pro svou práci kvalifikovaní a odborně zdatní a ke své práci přistupují profesionálně</p> <p>3.2 Pedagogové důsledně uplatňují při komunikaci s dětmi, rodiči a kolegy vstřícný, respektující přístup</p> <p>3.3 Pedagogové aktivně spolupracují a poskytují si vzájemně podporu a zpětnou vazbu</p> <p>3.4 Pedagogové podporují rozvoj demokratických hodnot a občanské angažovanosti</p> <p>3.5 Pedagogové aktivně spolupracují na svém profesním rozvoji</p>	<p>3.1 analýza dokumentů, plán profesního rozvoje a portfolio pedagoga, fotodokumentace, zápisy v TK, hospitace</p> <p>3.2 pozorování, rozhovor</p> <p>3.3 pedagogické rady, neformální setkávání, vzájemné sdílení příkladů dobré praxe, vzájemné hospitace, sdílení z DVPP</p> <p>3.4 pozorování, zápisy v TK, sdílení, vzájemné hospitace, pedagog. rady, diskuze, rozhovory</p> <p>3.5 Portfolio pedagoga a Plán profesního rozvoje, pedagog. rady, neformální setkávání, diskuze, sdílení, brainstorming</p>	<p>3.1 průběžně, pravidelně</p> <p>3.2 průběžně, pravidelně</p> <p>3.3 průběžně, pravidelně, dle potřeby</p> <p>3.4 průběžně, pravidelně, dle potřeby</p> <p>3.5 průběžně, pravidelně, dle potřeby</p>	<p>3.1 ředitelka školy</p> <p>3.2 zástupkyně školy a vedoucí učitelka</p> <p>3.3 zástupkyně školy a vedoucí učitelka</p> <p>3.4 zástupkyně školy a vedoucí učitelka</p> <p>3.5 zástupkyně školy a vedoucí učitelka</p>
4. Vzdělávání	<p>4.1 Pedagogové systematicky promýšlejí a připravují vzdělávání v souladu s vědomostními, dovednostními i postojeovými cíli definovanými v kurikulárních dokumentech školy a individuálními potřebami dětí</p> <p>4.2 Pedagogové využívají široké spektrum výchovně - vzdělávacích strategií pro naplnění</p>	<p>4.1 záznam do TVP, zápis do TK, diagnostický list dítěte, záznam do Portfolia dítěte, hodnocení očekávaných výstupů dětí v jednotlivých vzdělávacích oblastech, hodnocení IB, dokumentace a anamnéza dětí, hospitace, IVP, PLPP</p> <p>4.2 záznam do TVP, zápis do TK, hospitace, pedagog. rady</p>	<p>4.1 zápisy průběžně, hodnocení dětí 3x ročně a při aktuální potřebě, 4x ročně po ukončení IB,</p>	<p>4.1 ředitelka a učitelky dané třídy</p> <p>4.2 zástupkyně školy a vedoucí učitelka,</p>

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	<p>stanovených cílů</p> <p>4.3 Pedagogové systematicky sledují vzdělávací pokrok každého dítěte a při plánování a realizaci vzdělávání zohledňují individuální potřeby dětí</p> <p>4.4 Pedagogové se ve své práci zaměřují na sociální a osobnostní rozvoj dětí</p> <p>4.5 Logopedické prevence a její účinnost směrem ke kvalitě komunikativní dovednosti, správné výslovnosti a čtenářské gramotnosti.</p>	<p>4.3 pozorování, pravidelná diagnostika a individualizace, Portfolio dítěte, hodnocení očekávaných výstupů dětí v jednotlivých vzdělávacích oblastech, analýza dětských prací, hospitace, pedagog. rady</p> <p>4.4 analýza dokumentů - zápisy v TK, TVP, evaluace dětí, třídy, hospitace, pedagog. rady</p> <p>4.5 projekt logopedická prevence, vstupní diagnostika logopedka, kt. poskytuje po celou dobu supervizi, založení depistážních archů, záznamy při realizaci intenzivní logopedické prevence do záznamových listů, závěrečná diagnostika výstupů</p>	<p>každé pondělí operativní pedagog. rady</p> <p>4.2 průběžně, dle potřeby, rady 1x za 2 měs., videotrénink interakcí</p> <p>4.3 denně, 3x ročně písemná evaluace, před zápisem do 1. Třídy</p> <p>4.4 průběžně</p> <p>4.5 průběžně</p>	<p>učitelky dané třídy</p> <p>4.3 zástupkyně školy a vedoucí učitelka, učitelky dané třídy</p> <p>4.4 zástupkyně školy a vedoucí učitelka, učitelky dané třídy</p> <p>4.5 učitelky a logopedické asistentky</p>
5. Vzdělávací výsledky	<p>5.1 Mateřská škola soustavně získává informace o posunech výsledků každého dítěte ve všech vzdělávacích oblastech a reaguje na ně vhodnými pedagogickými opatřeními</p> <p>5.2 Výsledky vzdělávání dětí odpovídají očekávaným výsledkům podle vzdělávacích programů</p>	<p>5.1 záznamy a hodnocení do portfolia dítěte, opatření, kontrola plnění daných opatření, osobnostní dotazník, hospitace</p> <p>5.2 pozorování, analýza dokumentů - zápisy v TK, TVP, portfolio dítěte, evaluace, hospitace, fotodokumentace</p>	<p>5.1 pravidelně, průběžně a dle potřeby ihned</p> <p>5.2 pravidelně, průběžně, denně</p>	<p>5.1 učitelky dané třídy</p> <p>5.2 učitelky dané třídy</p>

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	5.3 Mateřská škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost dětí v průběhu, při ukončování předškolního vzdělávání a dle možností i v dalším vzdělávání a aktivně s výsledky pracuje v zájmu zkvalitnění vzdělávání	5.3 pozorování, diagnostika, portfolio dítěte, hodnocení očekávaných výstupů dítěte v jednotlivých vzdělávacích oblastech, hospitace, pedagog. rada, diskuze, brainstorming	5.3 pravidelně, průběžně, denně, hodnocení 3x ročně a dle potřeby, rady 1x za 2 měs., každé pondělí operativní pg. rady	5.3 ředitelka a zástupkyně školy, vedoucí učitelka a učitelky dané třídy
6. Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	6.1 Mateřská škola vytváří každému dítěti a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status nebo potřebu podpůrných opatření 6.2 Mateřská škola poskytuje účinnou podporu všem dětem s potřebou podpůrných opatření 6.3 Mateřská škola věnuje patřičnou pozornost osobnostnímu rozvoji dětí, rozvíjí u nich otevřenost, toleranci a respekt vůči jinakosti a dbá na to, aby žádné dítě nebylo vyčleňováno z kolektivu	6.1 analýza dokumentů, fotodokumentace, pozorování, zápisy v TK, TVP, portfolio dítěte, hospitace, pedagog. rady, diskuze, dotazník spokojenosti – rodiče 6.2 pozorování, pedagogické rady, konzultace, hospitace, zápisy v TK, v portfolio dítěte, v IVP, v PLPP, schůzky všech AP 6.3 pozorování, pedagogické rady, konzultace, hospitace, zápisy v TK, portfolio dítěte	6.1 neustále, průběžně, pravidelně a dle potřeby 6.2 neustále, průběžně, pravidelně a dle potřeby, schůzky AP 1x měs. 6.3 neustále, průběžně, pravidelně a dle potřeby	6.1 zaměstnanci mateřské školy 6.2 zaměstnanci mateřské školy 6.3 učitelé dané třídy a tým mateřské školy